

Høringssvar - Rapporten “Gjennomgang av allmennlegetjenesten”

Samskipnadsrådet er positive til at ekspertutvalget trekker fram, anbefaler å videreføre og normalisere SiO sin fastlegetjeneste i sektoren. Studenter kan oppleve det utfordrende å skaffe seg en fastlege som er lett tilgjengelig for dem. Samskipnadsrådet mener SiO sin ordning med offentlig finansiert fastlege er et godt tilbud til studentene, og ønsker at flere studentsamskipnader skal ha anledning til å gi et slikt tilbud.

Mange studenter velger å beholde sin fastlege der de kommer fra, og de har tilstrekkelig tilgang til hjelp gjennom digitale tjenester, men dette dekker ikke behovet for alle studenter. Det er mange studenter som i overgangen fra ungdom til voksen som har behov for oppfølging, råd og veiledning om livsstilsendringer som kan forebygge sykdom og bidra til bedre fysisk og psykisk helse. For studentene vil bedret tilgang til fastlege ha en stor verdi. Studenten vil raskere få avklaring og behandling på rett nivå. God tilgang til fastlege kan virke forebyggende, helsefremmende og effektivt for studentene og bedre muligheten for gjennomføring av studier på normert tid, samt studentenes mulig til å leve gode studentliv. Dette gjelder spesielt for studenter med sammensatte helseplager og kronisk sykdom.

Samskipnadsrådet ønsker å trekke fram forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen. Vi mener at forskriften bør åpne for at flere samskipnader kan ha offentlig finansiert fastlege. Dette vil kunne gi nye muligheter for samskipnadene, kommunene og utdanningsinstitusjonene til å styrke studentenes tilgang på allmennlegetjenester. En forskriftsendring vil ikke medføre nye krav da ansvaret for legetjenester til studentene fortsatt vil ligge hos det offentlige, gjennom kommunene.

Hovedmålsetningen er likeverdige helsetjenester til alle landets studenter gjennom en forskriftsendring i § 3 i forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen;

§ 3. Helsetjenesten ved Universitetet i Oslo

Fastleger tilknyttet Helsetjenesten ved Universitetet i Oslo kan bare velges av studenter som har betalt semesteravgift og deres barn under 16 år, samt av ansatte ved Universitetet i Oslo og Studentsamskipnaden i Oslo og deres barn under 16 år. Tilbudet gjelder også for ansatte som går av med alderspensjon.

Rapporten trekker fram fastlegetjenesten til SiO. Erfaringene fra Oslo er svært gode og vi ønsker derfor en endring slik at forskriften gjøres gjeldende for alle landets studenter, ikke bare for studenter i Oslo. Hjemler driftet av Studentsamskipnadene etter modell fra SiO er selvfinansierende og vil ikke medføre økte kostnader for kommunen.

For å legge til rette foreslår vi følgende endring av forskriften

§3 Helsetjeneste ved studentsamskipnaden

Fastleger tilknyttet Helsetjenesten ved studentsamskipnaden kan bare velges av studenter som har betalt semesteravgift til samskipnaden og deres barn under 16 år, samt av ansatte ved utdanningsinstitusjoner tilknyttet samskipnaden og deres barn under 16 år. Tilbudet gjelder også for ansatte som går av med alderspensjon. Forskriften kan gjelde for hele eller deler av en fastleges liste.

Fastlegen kan med denne forskriften sette av hele eller en andel av sin liste til studenter og ansatte, barn og pensjonerte ansatte ved utdanningsinstitusjonen. Forskriftsendringen legger til rette for at fastlegen kan opprettholde spesialitet ved å jobbe på uselektert liste. Dette gir en mulighet for å organisere fastlegetilbudet etter SIOs modell, men det muliggjør også å etablere fastlegetilbud ved at samskipnaden inngår samarbeid med selvstendig næringsdrivende fastleger på mindre steder. Det vil kunne sikre studentene tilgang til fastlege, og at fastlegen utvikler og styrker sin kompetanse på studenthelse.

En forskriftsendring vil gi samskipnadene en mulighet til å styrke studentenes velferdstilbud ved det enkelte lærested. Samtidig vil det bidra til et bedre og tettere samarbeid med vertskommunene, noe som kommer studentene og befolkningen for øvrig til gode.

Vi ønsker at en forskriftsendring skal åpne opp for ulike driftsmodeller, ut fra lokale behov og ressurser. Endringer skal være generisk slik at den vil fungere både i stor klinikk, og helt ned til lokasjoner der tilbudet kanskje dekkes av én halv fastlegeliste.

Samskipnadsrådet er positive til de mulige modellene som ekspertutvalget skisserer. Kommunene skal ha primæransvaret for helsetjenester, men samskipnadene ønsker gjerne å bidra med å supplere dette tilbudet. Studentsamskipnadenes formål er å gi studentene velferdstilbud som enten ikke er tilgjengelig, er for dyrt, eller ikke er godt nok tilpasset studentenes situasjon. Det er derfor positivt at ekspertutvalget har foreslått at slike fastlegeselskap skal kunne eies av for eksempel en eller flere kommuner og studentsamskipnader. Samskipnadene i Norge har selv diskutert flere løsninger:

- For større samskipnader kan en ordning lik den ved SiO der samskipnaden eier og drifter fastlegehjemlene og utdanningsinstitusjonen stiller med lokaler på fristasjon være mest hensiktsmessig.
- En annen modell kan være et samarbeid mellom samskipnad, kommune og utdanningsinstitusjon der utdanningsinstitusjonen bidrar med lokaler på fristasjon til samskipnaden, men kommunen eier og drifter hjemlene.
- En tredje modell kan være at kommunen eier og drifter hjemler i tilknytning til egen virksomhet der hjemler/deler av hjemler er øremerket studenter.
- En fjerde modell kan være at kommunen inngår avtale med selvstendig næringsdrivende fastleger der deler av legelisten er forbehold studenter.

For å sikre lik mulighet for deltakelse i høyere utdanning, er det nødvendig med et offentlig finansiert helsetilbud som er tilpasset og lett tilgjengelig for studenter. Vi mener at ekspertutvalgets anbefalinger knyttet til organisering av fastlegeselskap legger til rette for dette. Vi stiller oss derfor bak disse anbefalingene.

På vegne av Samskipnadsrådet,
Audhild Kvam, styreleder i Samskipnadsrådet